

Foto: Peter Nolbrant.

Kulturhistoria och natur vid vatten

Att inkludera kulturhistoria i vattenarbetet är ett sätt att bredda deltagandet och att göra arbetet än mer intressant. Vatten har varit nödvändigt för människor i alla tider och är därför en naturlig utgångspunkt när vi ska lära oss om både kulturhistoria och natur.

Tid

Svårt att sätta tid. Arbetet behöver vara långsiktigt.

Antal

Kan inkludera ett mycket stort antal människor.

Hur

1. Arbetsgrupp med representanter från vattenrådet och från någon hembygdsförening planerar först.
2. Kan ni skapa ett gemensamt samarbete med t ex hembygdsföreningarna och naturföreningar för att lära er mer om avrinningsområdet genom att bidra med olika kunskaper? Detta kan mynna ut i en karta med information om området. Kanske kan ni arrangera en gemensam vattendag, temadagar i skolan, vandringar eller cykelturer.
3. Inbjudan till alla hembygdsföreningar och natur- och fiskeföreningar görs.
4. Ni kan starta med möte med föreläsning kring kulturhistoria och vatten, historiska kartor mm.

Delaktighet och kunskap

5. Ett nästa möte kan vara att i grupper arbeta med Smultronmetoden (Verktyg nr. B1) där ni prickar ut intressanta platser med koppling till vatten på utskrivna kartor.
6. Resultat sammanställs av arbetsgruppen eller samordnare och skickas ut till alla deltagare.
7. Vid ytterligare ett möte funderar ni på i grupper om vilka de viktiga berättelserna och platserna är som ni vill lyfta fram. Till hjälp i storgruppen kan ni vid summeringen skapa en tidslinje där grupperna med lappar får sätta upp det ni kommit fram till.
8. Resultat sammanställs av arbetsgruppen eller samordnare och skickas ut till alla deltagare.
9. Kompletteringar kan även skickas in till arbetsgruppen.
10. Arbetsgruppen sätter nu samman ett arbetsmaterial som kan användas till folder, skyltar eller digital plattform.

Vad behövs?

- Processledare eller samordnare.
- Avrinningsområdeskartor gärna i A1-format.
- Tuschpennor, papperslappar, tejp etc.

Att tänka på

- Arbetet kräver långsiktighet och att någon kan ta rollen som samordnare.
- Det viktiga är inte snabba resultat utan en långsiktig gemensam vision som underhålls.
- Ofta kan vatten bli en del av föreningarnas engagemang vilket gör att ett brett mer självgående arbete uppstår med en relativt liten arbetsinsats.
- Arbetet kan också bidra till att sprida kunskap och lyfta de enskilda föreningarna i ett bredare sammanhang.
- Arbetet kan läggas upp som studiecirkel. <https://studieforbunden.se>